

Herman Boerhaave geeft les

LANG GELEDEN WOONDE in Leiden de beroemdste dokter van ons land: Herman Boerhaave. Dokter Boerhaave werkte elke dag in het Caeciliaziekenhuis om zieke mensen beter te maken. De drankjes, pillen en zalfjes die hij daarbij gebruikte, maakte hij allemaal zelf. Want achter zijn huis, in een reusachtige tuin, groeiden geneeskrachtige planten, struiken en bomen.

Aan de universiteit van Harderwijk had Herman geleerd om van zaden, kruiden, stengels, bladeren en bloemen geneesmiddelen te maken. Nu hij zelf dokter was in een ziekenhuis, wilde hij graag nieuwe dokters opleiden. En daarom liepen er in Leiden altijd veel studenten rond.

‘Let goed op,’ zei Herman tegen zijn studenten. ‘Ik wil niet dat jullie kwakzalvers worden. Er zijn al te veel van dat soort mensen die drankjes en pillen voor veel geld verkopen. De meeste van die middel-tjes helpen geen zier.’

De Leidse studenten luisterden goed. Ze wilden graag medicijnen ontdekken om mensen mee beter te maken.

‘Niet alle ziekten zijn te genezen met drankjes en pillen,’ zei dokter Boerhaave. ‘Het is belangrijk om erachter te komen wat de oorzaak is van de ziekte. We moeten net zo lang zoeken tot we weten wat de

patiënt mankeert. Soms moeten we in de patiënt snijden om hem van zijn kwalen te genezen.’

In het Caeciliaziekenhuis liet dokter Boerhaave een bijzondere operatiekamer bouwen. Midden in de kamer stond de operatietafel. Rondom de tafel stonden tribunes waarop de studenten konden zitten om toe te kijken.

‘Het lijkt wel een toneelstuk,’ zei een van de studenten.

‘Ik ben blij dat ik de patiënt niet ben,’ zei een andere. De eerste patiënt werd binnengebracht. Herman Boerhaave voerde de operatie uit en hielp de man van een ontstoken blindedarm af. De studenten keken met grote ogen toe. Ze moesten wel toegeven dat er geen betere manier was om te leren hoe een operatie moest worden uitgevoerd.

Het duurde niet lang of studenten uit de hele wereld kwamen kijken naar de operaties van Herman Boerhaave.

Op een dag stond er ook een keizer voor de deur van het ziekenhuis. Het was tsaar Peter de Grote, de keizer van Rusland.

‘Ik wil graag iets leren van andere mensen,’ zei de tsaar. ‘Ik heb me al verkleed als timmerman om op een scheepswerf te werken. Ik heb molens bezocht waar graan gemalen werd tot meel. Ik heb druk-

kerijen bezocht om te zien hoe boeken worden gedrukt. Vorige week nog heb ik het vuil onder mijn nagels gehaald om het door een microscoop van Antoni van Leeuwenhoek te bekijken. Zou ik misschien aanwezig mogen zijn bij een van uw operaties?’

Dokter Boerhaave vond het prima.

De tsaar keek zijn ogen uit.

‘Wat een goed idee,’ zei hij. ‘Zo’n theater ga ik in

Rusland namaken. Dan kunnen wij ook goede dokters opleiden. Dan komen we eindelijk af van al die kwakzalvers met hun pillen en zalfjes die niet helpen. Dank u wel dat ik mocht meekijken. U bent de belangrijkste dokter van de wereld.’

‘Ach,’ zei Herman Boerhaave, ‘ik doe gewoon mijn best. Het is fijn om andere mensen iets te leren.’

En zo... is het echt gebeurd.